

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 30 października 1954 r.

w sprawie utworzenia Tatrzańskiego Parku Narodowego.

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 7 kwietnia 1949 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 25, poz. 180) zarządza się, co następuje:

§ 1. Tworzy się Tatrzański Park Narodowy, zwany dalej Parkiem, położony w powiatach nowotarskim i miejskim Zakopane, w województwie krakowskim.

§ 2. 1. W skład Parku wchodzi:

- 1) obszar o powierzchni około 21.400 ha, którego granica obejmująca tereny stanowiące własność Państwa i tereny stanowiące własność niepaństwową ma przebieg następujący: od wschodu, południa i zachodu granica Parku pokrywa się z granicą państwową z Republiką Czechosłowacką, od północy biegnie południową granicą Polany Molkówki w kierunku wschodnim, a następnie granicą lasów „7-miu Gromad” do linii między oddziałami lasu 17 i 45, skąd wymienioną linią do Potoku Siwej Wody i dalej granicą lasów „7-miu Gromad” wzdłuż południowej granicy Polany Siwej, dalej drogą między oddziałami 20 i 25 do polany Białego Potoku, a następnie granicą własności „7-miu Gromad” i w dalszym ciągu północną granicą własności lasów państwowych do kamienia granicznego lasów państwowych nr 31, skąd przez także kamienie graniczne nr nr: 32, 33, 37, 39 do kamienia nr 40. Stąd granica biegnie w kierunku wschodnim do północno-zachodniego narożnika parceli l. kat. 12981 m. Zakopane; z tego punktu granica biegnie w kierunku wschodnim północną granicą lasów państwowych do Potoku Olczyskiego i dalej południową granicą parcel l. kat. 12917, 12918, 12912 m. Zakopane i skręca wzdłuż zachodniej granicy ostatnio wymienionej parceli w kierunku

- północnym do północno-wschodniego narożnika parceli l. kat. 12909, skąd ponownie północną granicą lasów państwowych, tj. północną granicą oddziałów 11, 10 i 9 leśnictwa Brzeziny; następnie skręca na północ wzdłuż zachodniej granicy oddziału 9 leśnictwa Brzeziny do przecięcia z szosą Zakopane — Morskie Oko. Na terenie nadleśnictwa Nowy Targ biegnie wzdłuż granicy oddziału 3, skręca na wschód wzdłuż północnej granicy oddziałów 3, 2, 4 leśnictwa Poronin w nadleśnictwie Nowy Targ, do przecięcia się z potokiem Cicha Woda; z tego miejsca wraca ku południowi górą potoku Cicha Woda pokrywając się z granicami zachodnimi oddziałów 4 i 5, do miejsca styku oddziału 5 z oddziałem 9, skręcając ponownie ku północy wzdłuż granic zachodnich oddziałów 9, 8, 3, 4, 2 i 1 leśnictwa Bukowina w nadleśnictwie Nowy Targ, skręca następnie ku wschodowi północno-wschodnią granicą oddziałów 1, 2, 3, 8, 7, 6 leśnictwa Bukowina aż do przecięcia z rzeką graniczną Białką, stanowiącą granicę państwową,
- 2) teren b. kamieniołomów „pod Capkami” o powierzchni 16 ha w m. Zakopane, stanowiący własność Państwa,
 - 3) uroczysko Wyskówki-Kielbasówki (oddział 37) o powierzchni 56, 35 ha z dotychczasowego nadleśnictwa Nowy Targ, położone w m. Zakopane,
 - 4) oddział lasu 5b—p o powierzchni 44,17 ha z dotychczasowego nadleśnictwa Nowy Targ, położony w gm. Bukowina,
 - 5) oddział lasu 15 o powierzchni 29,15 ha z dotychczasowego nadleśnictwa Nowy Targ, położony w m. Poronin.

2. Oprócz obszaru określonego w ust. 1 włącza się także do Parku dla celów administracyjnych następujące obszary gruntów będących własnością Państwa:

- 1) teren osady służbowej „Zwierzyniec” o powierzchni 4 ha w m. Zakopane,
- 2) teren osady służbowej „Janówka” o powierzchni 1 ha w m. Zakopane,
- 3) teren osady służbowej „Bystre” o powierzchni 1 ha w m. Zakopane,
- 4) teren osady służbowej o powierzchni 2,75 ha w gm. Bukowina,
- 5) polanę w lesie rogoźniczańskim o powierzchni 1,51 ha w gm. Kościelisko.

§ 3. 1. Na obszarze Parku, określonym w § 2 ust. 1, działalność człowieka oraz wszelkie czynności gospodarcze, ich charakter, zakres i sposób przeprowadzenia muszą być ściśle dostosowane do potrzeb ochrony przyrody i być zgodne z jej celami.

2. Ograniczenia wymienione w ust. 1 w stosunku do terenów zabudowanych i pozostających pod uprawą rolną, łąkową lub pastwiskową nie dotyczą czynności gospodarczych, których wykonywanie konieczne jest ze względu na charakter racjonalnego użytkowania tych terenów. Od decyzji dyrektora Parku w sprawach uznania czynności za konieczne ze względu na charakter użytkowania terenu służy odwołanie do prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

3. Ograniczenia wymienione w ust. 1 nie dotyczą również czynności związanych z naprawą i konserwacją istniejących obiektów kolei linowej, przechodzącej przez teren Parku oraz urządzeń sportowych i turystycznych znajdujących się na terenie Parku.

§ 4. 1. Stosownie do celu ochrony poszczególne części obszaru Parku podlegają:

- 1) ochronie ścisłej (rezerwaty ścisłe),
- 2) ochronie częściowej (rezerwaty częściowe).

W skład rezerwatów nie wchodzi tereny zabudowane lub pozostające pod uprawą rolną.

2. Ochrona ścisła zmierza do zachowania w stanie nienaruszonym całości przyrody, w szczególności utrzymania naturalnego składu lasu, jego podszycia i runa oraz wszystkich elementów przyrody żywej, należących do świata roślinnego i zwierzęcego, oraz elementów przyrody nieożywionej.

3. Ochrona częściowa zmierza do przywrócenia przyrodzie stanu naturalnego przez stosowanie odpowiednich zabiegów pielęgnacyjno-hodowlanych i ochronnych oraz przez usuwanie elementów obcych pierwotnemu składowi zespołów roślinnych i siedlisku bądź też do zachowania w określonym stanie niektórych elementów przyrody.

§ 5. 1. W lasach państwowych wchodzących w skład Parku powinno być prowadzone gospodarstwo rezerwatowe. W zależności od stanu lasów poszczególne ich partie podlegają ochronie ścisłej bądź ochronie częściowej.

2. Zasady gospodarstwa rezerwatowego obowiązują również przy wykonywaniu nadzoru nad zagospodarowaniem lasów nie stanowiących własności Państwa z zachowaniem przepisów dekretu z dnia 26 kwietnia 1948 r. o

ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa (Dz. U. Nr 24, poz. 165).

3. Minister Leśnictwa określi zasady i tryb zatwierdzania planów gospodarstwa rezerwatowego dla lasów wchodzących w skład Parku.

§ 6. 1. Zagospodarowanie hal i polan powinno być oparte na zasadach zapewniających ochronę występujących tam naturalnych zespołów roślinnych bądź poszczególnych elementów przyrody żywej.

2. Minister Leśnictwa w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody ustali wytyczne w sprawie prowadzenia racjonalnej gospodarki na halach i polanach zgodnie z celami ochrony przyrody.

3. Minister Leśnictwa w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa ustali zasady sporządzania i tryb zatwierdzania planów zagospodarowania hal i polan wchodzących w skład Parku.

§ 7. 1. Ochronie ścisłej podlegają następujące obszary:

- 1) obszary lasów państwowych, położone w reglu dolnym i górnym aż do górnej granicy lasu, a mianowicie: w leśnictwie Morskie Oko oddziały 28—36, w leśnictwie Kościelisko oddziały 23—34 i w leśnictwie Zakopane oddziały 5, 6 i 12 o łącznej powierzchni 1293,32 ha,
- 2) obszary położone powyżej górnej granicy lasu, stanowiące własność państwową i niepaństwową, z wyłączeniem następujących terenów wypasowych: Hali za Mnichem, Polany pod Wołoszynem, Hali Pięciu Stawów, Hali Waksmundzkiej, Hali Gąsienicowej, Hali Królowej Niżnej, Hali Królowej Wyznej, Hali Jaworzynki, Hali Goryczkowej, Hali Kasprowej, Hali Kondratowej, Hali Strążyskiej, Hali Małej Łąki, Hali Miętusiej, Hali Uplaz, Hali Pisanej, Hali Smytnej, Hali Tomanowej, Hali Jarząbczej Wyznej, Hali Stoły, Hali Kominy Dudowe i Hali Chochołowskiej.

2. Pozostałe obszary wymienione w § 2 ust. 1, z wyjątkiem terenów zabudowanych lub pozostających pod uprawą rolną — podlegają ochronie częściowej.

3. Dyrektor Parku na podstawie opinii Rady Parku i za zgodą prezydium wojewódzkiej rady narodowej oznaczy bliżej w terenie granice obszarów poddanych ochronie ścisłej.

§ 8. W miarę postępowania procesu unaturalnienia lasów wchodzących w skład rezerwatów częściowych oraz stosownie do innych potrzeb ochrony przyrody mogą być z nich na obszarach stanowiących własność Państwa tworzone przez Ministra Leśnictwa na wniosek Państwowej Rady Ochrony Przyrody, uzgodniony z prezydium wojewódzkiej rady narodowej, dalsze rezerwaty ścisłe.

§ 9. 1. W przypadku naruszenia stanu lasu przez poważną klęskę elementarną lub w przypadku niebezpieczeństwa pojawienia się szkodnika zagrażającego istnieniu lasu mogą być na terenach poddanych ochronie ścisłej zastosowane zabiegi uznane za niezbędne przez Mi-

nistra Leśnictwa na podstawie opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

2. Na obszarach poddanych ochronie ścisłej mogą być również wykonywane czynności uznane przez Ministra Leśnictwa na podstawie opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody za niezbędne w związku z udostępnieniem dla zwiedzania niektórych części tych obszarów.

§ 10. 1. Na obszarach poddanych ochronie częściowej, stanowiących własność Państwa, nie mogą być wykonywane następujące czynności:

- 1) usuwanie drzew poza przypadkami, kiedy podyktowane jest potrzebami gospodarstwa rezerwatowego,
- 2) zbiór owoców roślin runa poza miejscami wyznaczonymi przez dyrektora Parku po zasięgnięciu opinii Rady Parku i za zgodą prezydium powiatowej rady narodowej,
- 3) zbiór owoców i nasion drzew i krzewów poza przypadkami, kiedy potrzebne to jest dla celów gospodarstwa rezerwatowego,
- 4) zbiór roślin oraz ziół leczniczych,
- 5) zbiór ściółki leśnej oraz zbieranie mchu,
- 6) pozyskiwanie żywicy.

2. Przepis § 3 ust. 2 w odniesieniu do terenów pozostających pod uprawą łąkową stosuje się do ograniczeń wymienionych w ust. 1 pkt 4.

3. W przypadkach uzasadnionych wyjątkowymi okolicznościami dyrektor Parku może na podstawie opinii Rady Parku — za zgodą prezydium wojewódzkiej rady narodowej — zezwolić na dokonywanie czynności, wymienionych w ust. 1 pkt 4, 5 i 6.

4. Usuwanie drzew konieczne w związku z budową urządzeń sportowych może odbywać się jedynie za zgodą Ministra Leśnictwa na wniosek Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

§ 11. 1. Na obszarze Parku określonym w § 2 ust. 1 zakazane jest:

- 1) zanieczyszczanie terenu,
- 2) polowanie, chwywanie i zabijanie dziko żyjących zwierząt,
- 3) niszczenie i uszkodzanie drzew oraz niszczenie innych roślin,
- 4) zanieczyszczanie wody,
- 5) dokonywanie zmiany biegu wody z wyjątkiem ujęcia wody dla celów zaopatrzenia w nią ludności, wznieszenie zastawek i zapór,
- 6) niszczenie gleby, uszkodzanie i wydobywanie skał i minerałów,
- 7) pobieranie szutru i kamieni z łóżysk potoków,
- 8) niszczenie jaskiń, niszczenie, przenoszenie lub wywożenie znajdujących się w nich szczątków zwierzęcych i minerałów oraz wydobywanie namulisk jaskiń,
- 9) zakłócanie ciszy oraz wzniesienie ognia poza przypadkami, kiedy konieczne to jest w związku z akcją ratowniczą lub wymaga tego bezpieczeństwo życia ludzkiego,

10) pasanie zwierząt gospodarskich na terenach stanowiących własność Państwa,

11) wnoszenie bez uzgodnienia z Radą Parku wszelkich budowli, wchodzących zarówno w zakres budownictwa indywidualnego, jak i budownictwa dla celów społecznych; w razie niezgodności w tych sprawach stanowisk Rady Parku i organów planowania — rozstrzyga Minister Leśnictwa w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego,

12) dokonywanie bez zgody Rady Parku — udzielonej za zgodą organów planowania — rozbudowy, przebudowy i przenoszenie istniejących schronisk turystycznych i budowli związanych z gospodarką pasterską,

13) budowanie nowych urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych oraz urządzeń leczniczych, których istnienie mogłoby być sprzeczne z celami Parku,

14) wnoszenie i prowadzenie zakładów przemysłowych,

15) obozowanie poza miejscami wyznaczonymi przez dyrektora Parku,

16) prowadzenie bez zgody dyrektora Parku zakładów handlowych lub handlu okrężnego,

17) używanie pojazdów mechanicznych i konnych poza drogami wyznaczonymi przez dyrektora Parku za zgodą prezydium powiatowej rady narodowej,

18) umieszczanie bez zezwolenia dyrektora Parku tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków,

19) wszelkie działania mogące zniszczyć lub zmienić w istotny sposób naturalny krajobraz lub poszczególne jego elementy, jako to: jeziora, potoki, wodospady, źródła, wywierzyska, jaskinie, formy skalne itp.

2. Przepis § 3 ust. 2 stosuje się do ograniczeń wymienionych w ust. 1 pkt 1, 3, 9 i 10.

3. Przepis ust. 1 pkt 11 nie zwalnia od obowiązku uzyskania decyzji organów planowania zabudowy w sprawie lokalizacji budowli.

4. W przypadkach uzasadnionych wyjątkowymi okolicznościami dyrektor Parku może na podstawie opinii Rady Parku — za zgodą prezydium wojewódzkiej rady narodowej — zezwolić na pobranie w określonych miejscach szutru i kamieni z łóżysk potoków.

5. Decyzje, o których mowa w ust. 1 pkt 15, 16 i 17, dyrektor Parku wydaje po zasięgnięciu opinii Rady Parku.

§ 12. Plany zagospodarowania przestrzennego bądź założenia zagospodarowania przestrzennego terenów wchodzących w skład Parku powinny być uzgodnione z Radą Parku.

§ 13. W lasach obciążonych służebnościami przepisy § 10 ust. 1 pkt 2 i § 11 ust. 1 pkt 10 mogą być zastosowane tylko o tyle, o ile nie naruszają uprawnień wynikających z tych służebności.

§ 14. 1. Dyrektor Parku może udzielać zezwoleń na dokonywanie na obszarze Parku:

- 1) drobnego zbioru i wnoszenia z terenu Parku owoców i nasion drzew i krzewów, zbioru roślin, ziół leczniczych i innych okazów przyrodniczych dla celów naukowych i doświadczalnych,

- 2) łowienia i zabijania pojedynczych okazów zwierząt i wnoszenia takich okazów z terenu Parku dla celów naukowych bądź w przypadkach, gdy zmniejszenie stanu ilościowego określonego gatunku zwierząt jest konieczne ze względu na realizację innych celów ochrony przyrody,
- 3) badań geologicznych, wydobywania drobnych skał i minerałów, przenoszenia lub wnoszenia szczątków zwierzęcych znajdujących się w jaskiniach i dokonywania innych czynności niezbędnych w związku z prowadzeniem prac naukowo-badawczych.

2. Udzielanie zezwoleń, o których mowa w ust. 1, dotyczących badań naukowych nie powinno być sprzeczne z planem badań naukowych, ustalonym przez Polską Akademię Nauk, a ponadto w odniesieniu do badań geologicznych powinno być również zgodne z planem ustalonym przez Centralny Urząd Geologii. Do czasu ustalenia tych planów zezwolenia te mogą być udzielane na podstawie opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

3. Udzielanie zezwoleń na dokonywanie czynności wymienionych w ust. 1 dla celów doświadczalnych i ochrony przyrody może odbywać się tylko na podstawie opinii Rady Parku.

4. W przypadkach konieczności pozyskania większej ilości okazów lub materiałów dla celów, o których mowa w ust. 1, zezwolenie wydaje Minister Leśnictwa.

§ 15. Ekspedycje ratownicze posiadają pełną swobodę poruszania się i obozowania na obszarze Parku.

§ 16. 1. Ruch turystyczny i narciarski na obszarze Parku może odbywać się tylko na drogach i ścieżkach dopuszczonych do tego ruchu i według zasad, ustalonych przez dyrektora Parku po rozpatrzeniu wniosków organizacji turystycznych i sportowych na podstawie opinii Rady Parku za zgodą prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

2. Sport wysokogórski dozwolony jest na obszarze Parku z wyłączeniem obszaru ochrony ścisłej, określonego w § 7 ust. 1 pkt 1, dla osób zarejestrowanych w sekcjach alpinistycznych zreszeń sportowych i turystycznych.

3. Minister Leśnictwa w porozumieniu z Przewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i z Przewodniczącym Komitetu dla Spraw Turystyki może na wniosek Państwowej Rady Ochrony Przyrody uzgodniony z prezydium wojewódzkiej rady narodowej wyłączyć całkowicie niektóre obszary Parku z wykorzystania dla celów turystyki ze względu na ochronę fauny tatrzańskiej.

4. Wszelkie czynności związane z obsługą ruchu turystycznego i sportowego mogą wykonywać tylko osoby upoważnione do tego przez dyrektora Parku lub stowarzyszenia, które działalność swoją w zakresie turystyki na tym obszarze uzgodniły z dyrektorem Parku.

5. Dyrektor Parku na podstawie opinii Rady Parku za zgodą prezydium wojewódzkiej rady narodowej określi szczegółowe przepisy dla zwiedzających.

6. Przepisy, o których mowa w ust. 5, dotyczące przebywania osób zwiedzających na obszarze Parku położonym w strefie nadgranicznej powinny być uprzednio uzgodnione z organami ochrony granic. W razie braku

uzgodnienia dyrektor Parku przedkłada sprawę Ministrowi Leśnictwa, który rozstrzyga w porozumieniu z właściwym ministrem.

§ 17. 1. Wykorzystanie wód Parku dla celów sportu może odbywać się tylko w zakresie ustalonym przez Ministra Leśnictwa na wniosek dyrektora Parku, uzgodniony z prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

2. Sportowy połów ryb może być dokonywany tylko na podstawie zezwolenia udzielonego przez dyrektora Parku.

§ 18. 1. Zarząd Parku sprawuje dyrektor Tatrzańskiego Parku Narodowego, mianowany przez Ministra Leśnictwa.

2. Do zakresu działania dyrektora Parku należy w szczególności:

- 1) kierowanie całokształtem działalności Parku,
- 2) zarządzanie majątkiem państwowym wchodzącym w skład Parku,
- 3) zestawianie planów pracy i projektów preliminarzy budżetowych,
- 4) przedstawianie władzy przełożonej sprawozdań z działalności Parku.

3. Dyrektor Parku ponosi odpowiedzialność za całokształt działalności administracji Parku oraz za majątek państwowy wchodzący w skład Parku.

4. Dyrektor Parku obowiązany jest rozwijać społeczną akcję ochrony przyrody Parku przez młodzież, turystów itp.

§ 19. 1. Organem doradczym dyrektora Parku w zakresie zarządzania Parkiem jest Rada Tatrzańskiego Parku Narodowego, powołana przez Ministra Leśnictwa, w której skład wchodzi przedstawiciele nauki, przedstawiciele zainteresowanych instytucji oraz przedstawiciele terenowych organów władzy państwowej.

2. Minister Leśnictwa określi zakres działania, skład i organizację Rady Parku.

§ 20. Dyrektor Parku upoważniony jest do wydawania — na podstawie opinii Rady Parku i za zgodą prezydium wojewódzkiej rady narodowej — zarządzeń porządkowych, mających na celu bliższe oznaczenie lub przeprowadzenie ochrony ustanowionej rozporządzeniem.

§ 21. Upoważniony personel Parku ma prawo do nakładania i ściągania grzywien w drodze mandatów karnych na zasadach i w trybie przewidzianych w ustawie z dnia 15 grudnia 1951 r. o orzecznictwie karno-administracyjnym (Dz. U. Nr 66, poz. 454).

§ 22. Organizację wewnętrzną administracji Parku określi regulamin, wydany przez Ministra Leśnictwa w porozumieniu z Prezesem Państwowej Komisji Etatów.

§ 23. 1. Wydatki związane z działalnością Parku pokrywane są z budżetu centralnego.

2. Minister Leśnictwa może w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego wprowadzić opłaty za wstęp do Parku i za korzystanie z jego urządzeń.

§ 24. Przepisy rozporządzenia nie naruszają przepisów o granicach Państwa.

§ 25. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Leśnictwa.

§ 26. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1955 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz